

اکو-تروما: اسارت صنعتی و اختلالات تنش زای پساترومایی در رمان *عروسک ساز*

اثر هریت سیمپسون آرنو

چکیده

ارتباط انسان با طبیعت به عنوان امری ضروری جهت حفظ سلامت روحی-روانی و درمان تروما از دیرباز مورد توجه اندیشمندان و منتقدین بوده. دیدگاه‌های متعدد در خصوص رابطه انسان با طبیعت و پدیده‌های طبیعی، رویکردهای متفاوتی را به وجود آورده که از بوم‌گرایی، بوم‌روانشناسی، تا انسان‌مداری و زیست‌مداری گسترده شده است. رویکرد بوم‌روانشناسی، که دیدگاهی است میان رشته‌ای در حوزه علوم و فلسفه بوم‌شناسی، نخستین بار توسط تئودور روزاک مطرح شد. روزاک ضمن اشاره به رابطه ناهنجار کنونی بشر با طبیعت، تأکیدی خاص بر مشارکت روانشناسی در درک و توسعه این آسیب‌شناسی گسترده جهت فراهم آوردن درمان فردی و جمعی داشت. مطالعه پیش رو با اتخاذ رویکرد بوم‌روانشناسی به بررسی آسیب‌های روحی-روانی حاصل از شهرنشینی و زندگی صنعتی در رمان *عروسک ساز* (1954)، اثر هریت سیمپسون می‌پردازد. جستار حاضر با تکیه بر عواقب ترومای حاصل از جدایی از طبیعت و اختلالات تنش‌زا پسا ترومایی آن، به تحلیل شخصیت اصلی رمان، گرتود نوال و فرزندانش روبن و کاسی مارین می‌پردازد. پژوهش فوق در نظر دارد با پیوند روان‌درمانی و آسیب‌شناسی روانی با طبیعت، مفاهیم کلیدی بوم‌درمانی، بوم‌روان‌درمانی و آسیب‌شناسی بوم‌روانی که توسط لیندا بازل و رالف متذنر مطرح شده‌اند را برای نخستین بار وارد ادبیات کند. بدین ترتیب دیدگاه تلفیقی جدیدی جهت دستیابی به عواقب گسستگی پیوند انسان با طبیعت در دنیای مدرن امروز و انعکاس آن بر روان افراد برای اولین بار در این مطالعه مطرح می‌گردد. علاوه بر آن پژوهشگران ضمن تأکید بر هارمونی موجود بین انسان و طبیعت اثرات مثبت و منفی قرابت و دوری انسان از طبیعت را متکرر می‌شوند.

واژگان کلیدی: اختلالات تنش‌زای پسا ترومایی، اکو تروما، بوم‌درمانی، بوم‌روانشناسی، بوم‌روان‌درمانی، آسیب‌شناسی بوم‌روانی

1. مقدمه

رابطه انسان با محیط زیست همواره دستخوش تغییر بوده و در دوره‌های مختلف به نحوی متفاوت باز تعریف شده است. در عصر حاضر شکاف بسیار عمیقی بین انسان و طبیعت به وجود آمده است به طوری‌که او طبیعت را جدا از خود می‌پندارد. گسستگی ارتباط انسان با طبیعت، بحران‌های عظیم زیست محیطی و پیامدهای جبران‌ناپذیری را به همراه داشته و منجر به شکل‌گیری رویکرد بوم‌گرایی شده است که با پیوند دو حوزه ادبیات و محیط زیست در زمره مطالعات بین رشته‌ای قرار گرفته است. تعریف‌های ارائه شده از نقد بوم‌گرا¹ همگی بر رابطه انسان با طبیعت، محیط زیست و حفظ صیانت آن تأکید دارند. اورندن² معتقد است "فردیت انسان در محیط شکل گرفته و تنها در آنجا است که معنی پیدا می‌کند" (*Beyond*)

¹ Ecocriticism

² Everdeen

Ecology111). این خود بر تاثیر محیط زیست در شکل بخشیدن به هویت و فردیت انسان تاکید خاص و ویژه‌ای دارد. نظریه بوم‌گرایی امروزه گسترش یافته و با سایر علوم ادغام شده است تا تغییری در زندگی مردم ایجاد کند. در بسیاری از زمینه‌ها، می‌توان دریافت که پیشوند "اکو" به رویکردهای مختلفی مانند اکوفمینیسم¹، اکوسایکولوژی یا بوم‌روانشناسی²، اکو تروریسم³ و حتی اکوفوبیا⁴ یا بوم‌هراسی متصل شده و منجر به ظهور نظریه‌های جدیدی در حوزه ادبیات شده است.

در حقیقت امروزه نیاز به ایجاد تغییر در گونه‌های مختلف جانداران، ادغام نظریه بوم‌گرایی با سایر علوم را ضروری کرده است. در این راستا پیشوند "اکو" به روانشناسی اضافه شده تا رشته جدیدی جهت پیوند روان انسان با طبیعت ایجاد شود. توسعه چشمگیر این حوزه در عرض تنها چند دهه حاکی از اهمیت آن در تحلیل مسائل مختلف پیش روی حیات گونه‌های مختلف جانداران و کل زمین است. بوم‌روانشناسی، رویکردی است که با تلفیق و گسترش روانشناسی و بوم‌شناسی شکل می‌گیرد. رویکرد فوق‌ضمن تاکید بر وابستگی متقابل کل گونه‌های حیاتی موجود بر تنها کره سبز، قطع ارتباط روانی با زمین را مسبب افزایش رنج روانی می‌داند. پژوهش حاضر با اتکا بر رویکرد بوم‌روانشناسی و آثار رالف متزنر⁵ (1936-2019)، با عنوان *روانشناسی سبز: تغییر رابطه ما با زمین*⁶ (1999)، و *خود آشکار*⁷ (1998)، همچنین اثر تاثیر گذار لیندا بازل⁸ (1957-)، با عنوان *اکوتراپی: شفا با در نظر گرفتن تاثیر طبیعت بر ذهن*⁹ (2009)، چارچوب نظری تلفیقی جدیدی را ارائه داده و در قالب آن به بررسی ترومای ناشی از دوری از طبیعت در جامعه صنعتی، و تاثیر طبیعت جهت تقلیل تنش‌های روحی-روانی در رمان *عروسک ساز*¹⁰ اثر هریت سیمپسون¹¹ می‌پردازد.

هریت سیمپسون (1908-1986)، با نوی رمان نویس آمریکایی با بکارگیری قوه تخیل بسیار قوی خود موفق به خلق آثار بی‌نظیر شده است. داستان‌های او مملو از مناظری است شگفت‌انگیز از دل طبیعت و شخصیت‌هایی که ابعاد اسطوره‌ای به خود می‌گیرند. او نویسنده‌ای است منتقد که در رمان‌های خود زندگی مردم کوهستان آپالچی¹² را به تصویر می‌کشد و بیشتر راجع به طبیعت کنتاکی می‌نویسد. *جاده کوهستان*¹³ (1936)، *شیپور شکارچی*¹⁴ (1946)، و *عروسک ساز* (1954)، سه گانه¹⁵ معروف او است که از جایگاهی خاص و ویژه در ادبیات آمریکا برخوردار می‌باشد. رمان‌های دیگر او عبارتند از *دختر سم پاش*¹⁶ (1970)، *ردپای کنتاکی*¹ (1974)، *زمان کاشت در کامبرلند*² (1961)، *شکوفه دادن در کامبرلند*³ (1963)، و

¹ Ecofeminism

² Ecopsychology

³ Ecoterrorism

⁴ Ecophobia

⁵ Ralph Metzner (1936-2019)

⁶ Green Psychology: Healing with Nature in Mind (1999)

⁷ The Unfolding Self: Varieties of Transformative Experience by Metzner (1998)

⁸ Linda Buzzel-Saltzman (b. 1957)

⁹ Ecotherapy: Healing with Nature in Mind (2009)

¹⁰ The Dollmaker (1954)

¹¹ Harriette Simpson Arnow (1908-1986)

¹² Appalachian Mountain

¹³ Mountain Path (1931)

¹⁴ Hunter's Horn (1949)

¹⁵ Trilogy

¹⁶ Weed killer's Daughter (1970)

و سوختگی قدیمی⁴ (1977). بعد از مرگ سیمپسون انتشارات دانشگاه میشیگان دو اثر دیگر او را به چاپ رساند که عبارتند از: در میان گلها⁵ (1999) و مجموعه داستانهای کوتاه از هریت سیمپسون آرنو⁶ (2005).

رمان *عروسک ساز* (1954)، ضمن توصیف خانواده شش نفره گرتروود نوال، با به تصویر کشیدن تقابل زندگی روستایی و شهری، تنش‌های حاصل از صنعتی شدن و تأثیرات روانی آن را خاطر نشان می‌کند. این پژوهش بر آن است تا با بکارگیری مفاهیمی چون بوم روان درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم درمانی، که نخستین بار توسط رالف مندز و لیندا بازل در حوزه رویکرد بوم روانشناسی مطرح شده است به پرسش‌هایی در این رابطه پاسخ دهد. نخست آنکه، هریت سیمپسون چگونه پیوند ناگسستنی انسان با طبیعت را به تصویر کشیده است؟ پرسش دیگر آنکه، ترومای حاصل از دوری از طبیعت چگونه روبن و کاسی مارین، دو فرزند محبوب گرتروود را به انزوا می‌کشاند؟، اختلال تنش‌زا پساترومایی چگونه در شخصیت‌های داستان نمود پیدا می‌کند؟، تأثیر مثبت و منفی محیط زیست و طبیعت در بهبود، ترمیم یا پیشرفت مشکلات روانی چگونه است؟ و در نهایت بوم روان درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم درمانی چگونه بهبودی روان را تضمین می‌کنند؟ درخصوص پیشینه پژوهش این نکته حائز اهمیت است که این دومین باری است که در ایران با استفاده از رویکرد بوم روانشناسی یک اثر ادبی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد و نخستین باری است که مفاهیم کلیدی بوم روان درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم درمانی جهت بررسی رمان *عروسک ساز* به کار گرفته می‌شوند؛ بنابراین در بخش پیشینه پژوهش، محققان به ذکر تحقیقات مختصری که در حوزه‌های مختلف بر این رمان صورت گرفته است اکتفا می‌کنند. سپس در قسمت چارچوب نظری پژوهش با اتکا به مفاهیم کلیدی بوم روان درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم درمانی، خوانش جدیدی از رمان *عروسک ساز* ارائه می‌گردد. پژوهش حاضر تلاشی است جهت به تصویر کشیدن تأثیرات منفی صنعتی شدن و عواقب ناشی از توسعه شهرنشینی که با نفوذ در زندگی فردی و اجتماعی انسان، او را به سمت ترومای دوری از طبیعت هدایت می‌کند. در پایان در بخش نتیجه‌گیری پژوهشگران به ذکر یافته‌های خود می‌پردازند.

2. پیشینه تحقیق

علی رغم تحقیقات اندک و انگشت شماری که آثار هریت سیمپسون را مورد بررسی قرار داده‌اند تا کنون هیچ تحقیقی مرتبط با موضوع مقاله حاضر، به رشته تحریر در نیامده است. لذا این امر ضمن تائید نوآوری و تازگی تحقیق پیش رو پژوهشگران را با چالش‌هایی جدید مواجه نموده است. مطالعه حاضر در نظر دارد با بکارگیری رویکرد بوم روانشناسی و مفاهیم کلیدی بوم روان درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم درمانی، برای نخستین بار به مطالعه رمان *عروسک ساز* بپردازد. مروری بر مطالعاتی که در رابطه با آثار سیمپسون صورت گرفته نشان می‌دهد تعداد معدود مقالات و کتبی که پیرامون سه گانه او شامل- *جاده کوهستان* (1936)، *شیپور شکارچی* (1949)، و *عروسک ساز* (1954)- نوشته شده است صرفاً خلاصه‌ای از داستان شخصیت‌ها و زندگی نامه سیمپسون را ارائه می‌دهند. هیچ مطالعه‌ای تاکنون با تکیه بر رویکرد

¹ The Kentucky Trace (1974)

² Seedtime on the Cumberland (1960)

³ Flowering of the Cumberland (1963)

⁴ Old Burnside (1977)

⁵ Between the Flowers (1999)

⁶ The Collected Short Stories of Harriette Simpson Arnow (2005)

بوم‌روانشناسی آثار سیمپسون را بررسی نکرده است، لذا محققین با در نظر گرفتن موارد فوق به ذکر چند مورد از مطالعات صورت گرفته اکتفا می‌کنند.

نیکل ماری کروکت¹ در رساله خود با عنوان "از این زمین: سرزمین به عنوان پناهگاه در آثار سه نویسنده زن کنتاکی"² (2012)، با در نظر گرفتن منطقه گرایی نویسندگان و بکارگیری رویکرد اکوفمینیست به بررسی آثار سیمپسون³، ماسون⁴ و کینگس الور⁵ پرداخته، آنها را نویسندگان موفقی می‌داند که احساسات و پیوند زنان با سرزمین و طبیعت آپالاجیا را به زیبایی منعکس کرده‌اند. کروکت معتقد است هر سه نویسنده راه حل مناسبی را برای نگرانی‌های متعدد زنان در دنیای مدرن ارائه می‌دهند که ارتباط با طبیعت و پناه آوردن به آن می‌باشد. طبق نظر کروکت این راه حل پاسخی است به آسیب‌هایی که جنگ، جدایی، مرگ فرزندان یا اعضا دیگر خانواده با خود به همراه دارد. زندگی در طبیعت یا نزدیکی و پیوند با طبیعت، صبر و تحمل افراد را بالا برده سبب افزایش توانایی آنها در مواجهه با سختیها می‌گردد. محقق با تمرکز بر تعلق خاطر عمیق نویسندگان به کوهستان آپالاجیا و پایبندی آنها به منطقه گرایی و این ناحیه جغرافیایی خاص، آثار منتخب نویسندگان را از دیدگاه اکوفمینیسم مورد بررسی قرار می‌دهد. رساله شامل دو قسمت است که بخش اول به اکوفمینیسم و تاریخچه آن در نقد ادبی و همچنین منطقه گرایی نویسندگان اختصاص یافته است. این بخش با تاکید بر منطقه آپالاجیا که زادگاه نویسندگان است، به توصیف و قدمت تاریخی این مکان پرداخته و منطقه گرایی نویسندگان را متذکر می‌شود. در تمام رمان‌ها حوادث داستان در منطقه کوهستانی آپالاجیا اتفاق می‌افتد و یا این ناحیه مکانی است برای شروع داستان‌ها. بخش دوم رساله به آثار سه نویسنده منتخب اختصاص یافته است که خلاصه رمان‌ها و شخصیت‌های اصلی آن را در برمی‌گیرد. کروکت معتقد است سیمپسون، ماسون و کینگس الور همواره دغدغه‌های منحصر به فردی را در آثار خود مطرح می‌کنند و دیدگاه‌های غالب در سطوح اجتماعی و محلی را به شیوه و زمانه‌ای جدید ارزیابی می‌نمایند. او ثابت می‌کند که ایده‌های ادبی نشأت گرفته از ریشه و هویت نویسنده همواره قدرت خود را حفظ می‌کند و گذر زمان غنای آن را افزایش می‌دهد به طوری‌که در دوره‌های مختلف از دیدگاه‌های متفاوت قابل بحث و بررسی می‌باشند.

ری نالدز⁶ در رساله "کلاس، نژاد و جنسیت در نوشته‌های روت مکنری استوارت"⁷ سامرز کلی⁸ و سیمپسون⁹ (2008)، با بررسی مسائل اجتماعی در دروره آشفتگی ملی ایالات متحده آمریکا، شخصیت‌های اصلی داستان‌ها که به حاشیه رانده شده‌اند را به تصویر می‌کشد. او با مطالعه آثار منتخب استوارت، رمان *علف هرز* اثر سامرز کلی و *عروسک ساز* اثر سیمپسون به نقد جامعه و تحلیل شخصیت‌هایی که در اجتماع نادیده گرفته شده‌اند می‌پردازد که شامل زنانی که با فقر دست و پنجه نرم می‌کنند، نظام سرمایه داری مورد علاقه سفید پوستان و زنان سیاه پوستی است که همواره در جامعه مرد سالاری

¹ Nicole Marie Drewitz-Crockett

² Of This Ground: Land as Refuge in the Works of Three Kentucky Woman Writers (2012)

³ Harriette Simpson (1908-1986)

⁴ Bobbie Ann Mason (b.1940)

⁵ Barbara Kingsolver (b.1955)

⁶ Claire E. Reynolds

⁷ Ruth McEnery Stuart (1849-1917)

⁸ Edith Summers Kelley (1884-1956)

⁹ Speaking Out: Class, Race and Gender in the writings of Ruth McEnery Stuart, Edith Summers Kelley, and Harriette Simpson Arnow (2008)

سرکوب شده‌اند. پژوهشگر با مروری بر تاریخچه نژاد پرستی و شرایط سخت سیاه پوستان در آمریکا، همچنین جایگاه اجتماعی بسیار پایین زنان در آمریکا ضمن بررسی دقیق آثار منتخب، ارتباط بین حوادث تاریخی و فرهنگی را متذکر می‌شود. ری نالدز معتقد است استوارت از طنز و کنایه برای به تصویر کشیدن طیف گسترده‌ای از طبقات و قومیت‌ها جهت به چالش کشیدن اصلاحات اجتماعی و پیشرفت‌های فناوری استفاده می‌کند. محقق با بررسی رمان *علف هرز* اثر سامرزکلی، موقعیت اسفناک زنان و محروم بودن آنها از حداقل حقوق اجتماعی را خاطرنشان می‌کند. او با تمرکز بر اثرات جنگ جهانی اول و افسردگی و قحطی در دوران جنگ جهانی دوم و بعد از آن به بررسی رمان *عروسک ساز* اثر سیمپسون می‌پردازد و جایگاه زن و نقش تاثیر گذار وی در این دوران را تفسیر می‌کند. ری نالدز به تاثیر مشکلات اقتصادی دوران جنگ بر خانواده نوال و مهاجرت اجباری آنها از کوهستان آپالاجیا به شهر صنعتی دیترویت برای یافتن زندگی بهتر اشاره می‌کند. محقق بر این باور است که استوارت، سامرزکلی و سیمپسون صدای زنان فقیری هستند که در جامعه مردسالار سرکوب شده‌اند. زنانی که همواره خود را وقف خانواده می‌کردند و هیچ گاه صدایشان شنیده نمی‌شد.

مجموعه *داستان‌های کوتاه هریت سیمپسون*¹ (2005)، کتابی است که توسط سندرا بالرد² و هاجا چانگ³ تدوین شده است. این مجموعه شامل پانزده داستان کوتاه است، داستان‌های بسیار ساده تا داستان‌های بسیار پیچیده و تامل برانگیز، که هیچگاه در طول حیات سیمپسون چاپ نشده‌اند. داستان‌ها با انعکاس علاقه او به روستا، کشاورزی و کوهستان آپالاجیا، دیدگاه هنری و مهارت داستان سرایی او را آشکار می‌کنند. هاجا چانگ در کتاب *مقالات انتقادی بر آثار هریت سیمپسون آرنو*⁴ (1995)، سیمپسون را به عنوان نویسنده‌ای توانا و گمنام در آمریکا معرفی می‌کند. مجموعه مقالات انتقادی تفسیرهایی است جدید یا سنتی از آثار سیمپسون که شامل سه فصل می‌باشد: 1. زندگی شخصی و منتقدین او 2. داستان‌های سیمپسون 3. دیدگاه‌های تالیفی او. فصل اول که به زندگی شخصی سیمپسون تعلق دارد در برگزیده از دواج، دیدگاه‌های هنری، رمان‌های کنتاکی و تاریخ‌های اجتماعی وی می‌باشد. فصل آغازین نظرات عده‌ای از منتقدین را نیز به خود اختصاص داده است که از سیمپسون به عنوان نویسنده‌ای منطقه‌ای، تاریخی-اجتماعی، طبیعت گرا و مدافع حقوق زنان یاد می‌کنند. این بخش تلاشی است جهت ترغیب خوانندگان به مطالعه آثار چاپ شده و دست نویس سیمپسون. فصل دوم کتاب شامل داستان‌های چاپ شده و چاپ نشده سیمپسون می‌باشد که بر اساس تاریخ نگارش طبقه بندی شده اند. چانگ معتقد است این بخش از زندگی سیمپسون چندان مورد توجه قرار نگرفته است.

چانگ تجربه شخصی سیمپسون و اشراف کامل او به منطقه کنتاکی را در خلق آثار او بسیار موثر می‌داند. او با اشاره به رمان *عروسک ساز*، گرتزود شخصیت اصلی رمان را مادری هنرمند معرفی می‌کند که مهارتی خاص در کنده کاری دارد و در انتخاب بین هنر و خانواده با چالش‌های مختلفی رو به رو می‌شود. فصل آخر کتاب شامل سخنرانی‌ها مقالات و مصاحبه‌های سیمپسون است که احساسات اجتماعی وی را در بر می‌گیرد. سیمپسون در این فصل به عنوان داستان پرداز و ماهر معرفی می‌شود که برای شخصیت‌های داستان‌های خود به خصوص زنان ارزشی خاص قائل است. چنانچه پیشتر

¹ The Collected Short Stories of Harriette Simpson Arnow (2005)

² Sandra L. Ballard

³ Haeja K. Chung

⁴ Harriette Simpson: Critical Essays on Her Works (1995)

نیز اشاره شد مطالعه حاضر نخستین بررسی رمان *عروسک ساز* با تکیه بر رویکرد بوم روانشناسی می‌باشد. با تکیه بر این رویکرد مقاله‌ای با عنوان "خوانش بوم-روان شناسانه رمان *رویهای حیوانی* اثر باربارا کینگس الور"¹ (2023)، توسط نرگس رئوف زاده، راضیه اسلامی و مرتضی لک نگاشته شده که مفاهیم کلیدی چون ناخودآگاه بوم شناسی² و طبیعت بارگی³ را در رمان *رویهای حیوانی* مورد بررسی قرار داده است. این در حالی است که تحقیق حاضر در نظر دارد با تکیه بر رویکرد بوم روانشناسی و تمرکز بر ترومای زیست محیطی و اختلالات تنش‌زای پساترومایی که شخصیت‌های اصلی داستان را تحت تأثیر قرار داده است، مفاهیم متفاوتی چون بوم‌درمانی، بوم روان درمانی و آسیب شناسی بوم روانی را در رمان *عروسک ساز* مورد بررسی قرار دهد.

3. چارچوب نظری پژوهش: نگاهی بر رویکرد بوم روانشناسی و بررسی مفاهیم کلیدی بوم درمانی آسیب شناسی بوم روانی و بوم روان درمانی

مبانی نظری پژوهش حاضر بر اساس نقد و خوانش بوم روانشناسی است که آثار ادبی را از منظر ارتباط انسان با طبیعت و تأثیرات روانی این پیوند مورد مطالعه قرار می‌دهد. آسیب‌های زیست محیطی و مشکلات روحی- روانی حاصل از آن در دوره‌های مختلف، تراژدی عمیقی را برای انسان رقم زده و منجر به شکل‌گیری رویکردی نوین با عنوان بوم روانشناسی شده است. نخستین بار تئودور روزاک در کتاب *صدای زمین* (1992)، مفهوم بوم روانشناسی را ابداع نمود و با وضوح و شیوایی بسیار به اثبات ایده‌ای قدیمی که جدایی ذهن و طبیعت را اجتناب‌ناپذیر می‌داند همت گمارد. این مطالعه بر آن است تا با خوانشی بوم روانشناسانه و تلفیقی از نظریات و مفاهیم کلیدی بوم درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم روانی که نخستین بار توسط لیندا بازل و رالف متنبر مطرح شده‌اند ضمن فراهم کردن بستری مناسب جهت بررسی رمان *عروسک ساز* اثر هریت سیمپسون لایه‌های جدیدی از معناهاى نقب زده در این رمان را آشکار سازد.

مفهوم بوم درمانی نخستین بار توسط لیندا بازل در کتاب *بوم درمانی: شفا با در نظر گرفتن تأثیر طبیعت بر ذهن*⁴ (2005) معرفی شد. بوم درمانی شاخه‌ای جدید در حوزه روان‌درمانی است که با بررسی اختلالات اکولوژیکی ناشی از انسان-محوری، ضمن تصدیق نقش حیاتی طبیعت در سلامت روح و روان انسان، به بررسی رابطه انسان و طبیعت می‌پردازد. واقعیتی حیاتی که در آن انسان ضمن ارتباط تنگاتنگ خود با طبیعت، در آن تعبیه شده و جدا از آن نمی‌باشد. درک این واقعیت ضمن تغییر دیدگاه انسان از رابطه ناکارآمدش با طبیعت، او را به تفکر در مورد نحوه درمان روان انسان با نزدیکی و پیوند او با طبیعت وادار می‌کند. بازل معتقد است آشتی با طبیعت و پناه آوردن به آن بهترین دارو جهت درمان و التیام روح و روان انسان است. طبق نظر بازل " این باور که ما انسان‌ها به نوعی از طبیعت جدا هستیم کاملاً اشتباه است. شادی وصف ناپذیر ارتباط مجدد با طبیعت شفای واقعی را باخود به همراه دارد" (57 *Ecotherapy*). بازل سلامت جسمی و روانی را منوط به تماس منظم با طبیعت می‌داند که استرس را کاهش داده و بهبودی خلق و خوی را به همراه دارد.

¹ "Eco-psychological Reading of Barbara Kingsolver's Animal Dreams" (2023)

² Ecological Unconscious

³ Biophilia

رالف متذنر، یکی از پیشگامان در گسترش نظریه روانشناختی است که با معرفی روان‌شناسی سبز،¹ روان‌درمانی محیطی را با ظرافت کامل وارد حوزه روانشناسی کرد. در کتاب *روانشناسی سبز: تغییر رابطه ما با زمین*² (1999)، متذنر بر رابطه همدلانه با جهان طبیعی بسیار تأکید می‌کند. او معتقد است ریشه بیماری‌های روانی در حرکت انسان به سوی صنعتی شدن، رشد شهرها و تخریب محیط زیست است (59 *Green Psychology*). انسان موجودی است علاقمند به فناوری و پیشرفت، هرچند علاقه به شهرنشینی و پیشرفت‌های صنعتی ضمن از بین بردن قسمت عمده‌ای از محیط زیست، موجبات برهم زدن تعادل بین انسان و محیط زیست را فراهم کرده است. لذا آنچه در آسیب‌شناسی بوم‌روانی حائز اهمیت است ایجاد تعادل بین انسان و محیط زیست اطراف او است. می‌توان گفت انسان با زندگی شهرنشینی به گونه‌ای ارتباط خود را با طبیعت و محیط زیست قطع کرده و از آن جدا شده است. پیوند انسان با طبیعت به حل بسیاری از مشکلات پیش آمده کمک می‌کند.

بوم‌روانی یا روان‌درمانی سبز مفهومی است که توسط رالف متذنر در *روانشناسی سبز: تغییر رابطه ما با زمین* (1999)، مطرح شد. او ضمن گنجانیدن محیط زیست و طبیعت در مباحث تئوری و عملی روان‌درمانی، بوم‌روانی درمانی را نسل مدرن سیستم‌های سنتی چون کیمیاگری³ شمانیزم⁴ و یوگا⁵ معرفی می‌کند. متذنر روان‌درمانی را دگرگونی وضعیت جسمی و روانی افراد می‌داند که از خود شخص آغاز می‌گردد. (*Ecology of Conscious* 24). در طول روان‌درمانی افراد در مورد شرایط، خلق و خوی، احساسات، افکار و رفتارهای خود می‌آموزند. متذنر معتقد است "در دهه‌های گذشته بسیاری از روانشناسان ماجراجو به دنبال ایجاد اشکال جدید درمانی مرتبط با محیط زیست بوده‌اند که این امر شامل روان‌درمانی نیز می‌باشد" (8 *Green Psychology*). هدف بوم‌روانی، بهبود بهزیستی و سلامت روان افراد با بکارگیری طبیعت و حضور در طبیعت است.

4. بررسی رمان *عروسک ساز* (1954) اثر ماندگار هریت سیمپسون.

4.1. ترومای دوری از طبیعت در تقابل با بهبودی و حضور در طبیعت: بوم‌درمانی در رمان *عروسک ساز*

در رمان *عروسک‌ساز*، هریت سیمپسون، اهالی روستایی در تپه‌های کنتاکی را به تصویر می‌کشد که در کمال آرامش در طبیعت بکر و زیبایی کنتاکی روزگار می‌گذرانند. طبیعت دست نخورده‌ای که هنوز توسط جامعه صنعتی و مدرن به نابودی و انحطاط کشیده نشده است. در بخش آغازین رمان، سیمپسون مادری را به تصویر می‌کشد که فرزند بیمارش را در پتو پیچیده و با نگره داشتن ماشین افسر ارتش از او کمک می‌خواهد. کودک به سختی نفس می‌کشد، گرتروود با عجله به نزار کنار جاده می‌رود و با تکه کوچکی از نی در دستش باز می‌گردد. او گلوی کودک را با چاقو برش می‌دهد و بدین صورت تا رسیدن به بیمارستان او قادر است تا نفس بکشد. آشنایی دیرین و تجربیات متعدد گرتروود توانایی استفاده بهینه از طبیعت را برای او رقم می‌زند. عشق و علاقه او به طبیعت زندگی متعادل و شادی را برای او به ارمغان آورده است. لیندا بازل با

¹ Green Psychology

² Green Psychology: Healing with Nature in Mind (1999)

³ Alchemy

⁴ Shamanism

⁵ Yoga

معرفی بوم درمانی به عنوان سبک زندگی طبیعی، معتقد است "زندگی در تعادل با طبیعت کمک شایانی به سلامت روح، روان و کاهش استرس دارد" (56 *Ecotherapy*). گرتروود دائم در فکر داشتن مزرعه‌ای از آن خود است و با اندک پس اندازی که دارد موفق به خرید مزرعه قدیمی آقای جکسون می‌گردد. بدین ترتیب رویای همیشگی خود را تحقق می‌بخشد. "گرتروود نگاهی آرام به خانه می‌اندازد، می‌تواند از میان گل‌های رنگارنگ بهاری خود را به ایوان برساند. گل‌های طلایی کنار دیوار خانه، خزه‌های روی پشت بام، گل‌های داودی زرد و سفید در کنار سنگ‌های پلکانی خاکستری، همه به گرمی می‌درخشیدند" (عروسک‌ساز 55). انرژی مثبتی که گرتروود از طبیعت می‌گیرد وصف ناپذیر است و تمام اعضا خانواده به خوبی احساسات او نسبت به طبیعت را درک می‌کنند. کسی مارین هنگامیکه متوجه نگاه گرم مادرش به آن خانه می‌شود می‌گوید: "فکر می‌کنی آن خانه قدیمی زیباست مامان؟" (عروسک‌ساز 56).

در خانواده نوال، گرتروود، ربن، پسر ارشد او و کاسی مارین کوچکترین دختر او هنگام دل سپردن به طبیعت به تعادل خاص و زیبایی در ذهن و روح خود دست می‌یابند که برای خواننده داستان کاملاً مشهود است. بازل ضمن احساس نگرانی از عدم تعادل بین طبیعت و بافت کل نگر که گونه انسان از آن پدید آمده است، تخریب تعادل اکولوژیکی را به عنوان عملی وحشیانه و نابخشودنی معرفی می‌کند (58 *Ecotherapy*). در رمان *عروسک‌ساز*، هریت سیمپسون این عدم تعادل را در عزیمت و تلاش خانواده نوال برای تطبیق دادن خود با شرایط زندگی در شهر شلوغی مانند دیترویت به تصویر می‌کشد. گرتروود و فرزندانش بدون استرس و هیچ گونه دغدغه‌ای روزگار می‌گذرانند تا اینکه پدر خانواده، کلاویس، برای تامین هزینه زندگی در زمان جنگ به کارخانه فولاد در دیترویت می‌رود. این تصمیم منجر به مهاجرت کل خانواده به آن شهر بسیار شلوغ و پر هیاهو گشته و به دنبال آن حوادث گوناگونی برای آنها اتفاق می‌افتد. گرتروود به همراه فرزندانش سفر خود را با قطار آغاز می‌کند. در ابتدا همه چیز برای آنها جالب است. خانواده نوال تا به حال اینگونه نقل مکان نکرده است و هیچگونه تجربه‌ای در این زمینه ندارند. بچه‌ها شور و شغف خاصی برای رسیدن به دیترویت دارند، هرچند در این میان نارضایتی در چهره ربن موج می‌زند. آنها به دیترویت می‌رسند و به سختی در چنین شهر شلوغ و پر ترددی، خانه را پیدا می‌کنند. خانه‌ای بسیار کوچک که با ایستادن در راهروی ورودی آن، انتهای خانه مشخص است. این خانه سازمانی و تمام وسایل آن مانند: گاز، یخچال، آب تصفیه و لوله کشی، برق، تلفن، برای آنها جدید است و هیجان خاصی به همراه دارد. اگرچه این هیجانات پس از مدت کوتاهی از بین می‌رود و جای خود را به نوستالژی و دل‌تنگی برای طبیعت بکر تپه‌های کنتاکی، کوه‌ها، جنگل‌ها و چشمه‌های زلال آن می‌دهد.

لیندا بازل در کتاب *اکوتراپی: شفا با در نظر گرفتن تاثیر طبیعت بر ذهن* ضمن اشاره به ارتباط انسان با طبیعت، زمین را به عنوان مادر در نظر می‌گیرد و از ارتباط یا عدم ارتباط با آن صحبت می‌کند. او تاثیرات روانی طبیعت و آنچه به آن وابسته است را بسیار جدی شمرده و مدام گوشزد می‌نماید (38 *Ecotherapy*). در رمان *عروسک‌ساز*، سیمپسون دو دیدگاه متفاوت در میان اعضا خانواده نوال را ترسیم می‌کند. افرادی چون کلاویس، کلایتی، انوک و آمن که وابستگی شدیدی به طبیعت ندارند، بنابراین از بودن در شهر و امکانات آن لذت می‌برند و در تلاش برای وفق دادن خود با زندگی شهری هستند. سایر اعضا خانواده که گرتروود، ربن و کسی مارین می‌باشند، از بودن در شهر رنج می‌برند و در آرزوی بازگشت به

زادگاه خود هستند. گرتروود همواره به بازگشت به خانه و خرید مجدد مزرعه می‌اندیشد. او با مرور خاطرات طبیعت کنتاکی روزها را سپری می‌کند.

امشب بهتر از شب‌های دیگر نبود، گرتروود بر روی تخت دراز کشیده بود و به استقبال خواب می‌رفت هرچند به سراغش نمی‌آمد. نیمی از ذهنش فکر می‌کرد که زنگ ساعت چقدر زود به صدا در می‌آید. نیمی دیگر به باد گوش می‌داد یا در طلسم‌های سکوت بین حق و هق و فریاد آن فرو می‌رفت. صدای شب شهر که تنهاتر از روز به نظر می‌رسید، گویی در دنیایی زندگی می‌کرد که چیز دیگری در آن زندگی نمی‌کرد. چقدر زیبا بود اگر در سکوت می‌توانست نهر بالای صخره‌ها، صدای دلنشین باد در شاخه‌های درختان، لطافت پوست یک روباه و جیغ یک جغد را بشنود. هر چیزی که زنده است و جان دارد نه بی روح و مرده مثل ساعت، یخچال، اجاق گاز و ماشین لباسشویی (عروسک‌ساز 316).

گرتروود در آرزوی بازگشت به خانه است و برای چنین لحظه‌ای روز شماری می‌کند. او برای رسیدن به آرامش درونی حکاکی روی چوب را آغاز می‌کند و از تنه درختان گیلاس عروسک‌های بسیار زیبایی می‌سازد که در نهایت از فروش آنها بخشی از کمبودهای خود و فرزندانش را جبران می‌کند. بازل بوم درمانی را "تکنیک‌ها و تصاویری می‌داند که به حلقه‌های شفای متقابل بین ذهن انسان و دنیای طبیعی که از آن تکامل یافته است منجر می‌شود" (96 *Ecotherapy*). چنانچه تئودور روزاک¹ در کتاب *صدای زمین*² به آن اشاره می‌کند "به ندرت ممکن است سلامت هر سیستم زنده‌ای به یک بخش وابسته باشد اما به چیزهای کوچکتر یا بزرگتری بستگی دارد" (14 *The Voice of the Earth*). این امر در مورد گرتروود، ربن و کسی مارین مشهود است به طوری که روز به روز منزوی‌تر می‌شوند و از اجتماع کناره‌گیری می‌کنند. ترومای حاصل از دوری از طبیعت چنان تاثیر عمیقی بر روان آنها گذاشته که همواره غمگین و اندوهگین هستند. اگرچه گرتروود برای تغییر این وضعیت به جد تلاش می‌کند، اما موفق نمی‌شود و در انتها ربن به تنهایی راه برگشت به خانه را در پیش می‌گیرد و کاسی مارین به همراه دوست خیالی خود "کالی لو" به زیر قطار شهری می‌رود و این گونه تراژدی زندگی در شهر برای خانواده نوال رقم می‌خورد.

4.2. ردپای بوم روان درمانی و آسیب شناسی بوم روانی در رمان عروسک ساز

انرژی که انسان می‌تواند از طبیعت دریافت کند به برطرف کردن مشکلات روانی او کمک شایانی می‌کند. رالف متذنر قطع ارتباط با محیط زیست، در روانشناسی مدرن را توطئه دانسته و معتقد است این اتفاق سبب دور نگه داشتن انسان از طبیعت می‌شود که حاصل استراتژی‌های جامعه مدرن برای صنعتی شدن و پیشرفت تکنولوژی می‌باشد. متذنر معتقد است علاج چنین فجایع زیست محیطی در قلب و ذهن انسانها نهفته است و دلیل اساسی پرداختن او به چگونگی درمان عدم تعادل در رابطه انسان و طبیعت همین امر است. او درک جدیدی از نقش انسان در بیوسفر را ضروری دانسته، تسلط انسان بر طبیعت را ریشه آسیب شناسی تمدن غرب می‌داند. (58 *Green Psychology*). متذنر بر این باور است که افزایش شیوع

¹ Theodore Roszak (1933-2011)

² The Voice of the Earth (1999)

اختلالات روانی در سراسر جهان همزمان با شهرنشینی آغاز شده است. او ادعا می کند که آسیب های زیست محیطی چار چوب روانی ما را که در گذشته نادیده گرفته می شده است تحت تاثیر خود قرار داده است. درمان *عروسک ساز* سیمپسون با تمرکز بر سه شخصیت اصلی رمان، ضمن تاکید بر تداوم پیوند انسان با طبیعت، شادی وصف ناپذیر و صیقل روحی و روانی حاصل از آن را متذکر می شود. درک اینکه چگونه تعامل با طبیعت سبب آرامش، تاثیر مثبت، ارتقا تجارب و حس زیبایی از زندگی می شود، به زیبایی در رمان *عروسک ساز* ترسیم شده است. طبق نظر متذکر "تصویر سازی دیداری و شنیداری از عناصر موجود در طبیعت به طور مداوم کیفیت ارتباط افراد با طبیعت را افزایش داده و سایکوتراپی سبز محسوب می گردد" (Green Psychology 50). او تصاویر موجود در طبیعت را به چهار دسته تقسیم می کند که عبارتند از:

1. تصاویر مربوط به صدای باد، ابرها، پرندگان و موجودات بالدار تداعی گر قلمرو گسترده طبیعت می باشد.
2. تصاویر و صداهای مربوط به عنصر آب، اقیانوسها، جزرو مد، موجودات دریایی، امواج، رودخانهها، چشمهها، دریاچهها و باران، اغلب احساسات و خاطرات قدرتمندی را چه مثبت و چه منفی منتشر می کنند.
3. تصاویر و صداهای مربوط به انرژی آتش، مانند خورشید، رعدو برق، آتشفشانها و میدانهای الکتریکی تاثیر به سزایی در خلاقیت، تخیل، اشتیاق و پیوند افراد با طبیعت دارند.
4. تصاویر و صداهای مربوط به عنصر زمین، صخرهها و کوهها، زمین و جنگل، گیاهان و کانیها، که در برگزیده آگاهی حرکتی و جسمی، تماس حسی و لذت با طبیعت هستند. (Green Psychology 51).

چنین تصاویر و شواهد عینی، فرآیندهای روانی فرد را به منظور ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بیشتر و آگاهانه با طبیعت تقویت می کند. هریت سیمپسون در رمان *عروسک ساز* با بکارگیری تصاویر متعددی از عناصر چهارگانه طبیعت به تفسیر پیوند انسان با طبیعت و سایکوتراپی سبز می پردازد. او با اشاره مداوم به گرتزود و یادآوری خاطرات خانه تا جای ممکن از عناصر آب، باد، خاک و آتش کمک می گیرد. "گرتزود دلش برای زادگاهش تنگ شده بود. برای درختان پرندگان گلهای زیبای بهاری جویبارها و رودخانه پرآب کوهستان. لحظه ای از فکر کردن به تپه های کنتاکی فارغ نمی شد. چشمانش را می بست تا بوی مزرعه و درختان باران خورده را احساس کند" (عروسک ساز 264). سیمپسون بسیار ماهرانه محیط طبیعی را به عنوان یک روان درمانگر معرفی می کند که در واقع همان روان درمانی سبز رالف متذکر می باشد.

ارتباط گرتزود، ربن و کسی مارین با طبیعت چه هنگامیکه در تپه های کنتاکی زندگی می کردند و چه وقتیکه به دیترویت مهاجرت کردند بسیار عمیق و ناگسستنی است. برای آنها حضور در دیترویت و دوری از طبیعت بکر، منجر به ایجاد تروما¹ و اختلالات تنش زای پسا ترومایی² شده است. ربن آخرین فردی است که خانه را به مقصد مدرسه ترک می کند و فشار روانی حاصل از دوری از طبیعت سبب قانون شکنی و رفتارهای نامتعادل او می گردد. او قادر به تحمل تغییرات به وجود آمده نمی باشد و از اینکه مدام توسط اهالی دیترویت مورد تمسخر قرار می گیرند رنج می برد. "دیترویت جای خوبی بود تا شما آشغالها با حضور خود آن را خراب کردید، تپه های لجن" (عروسک ساز 303). هرگاه ساکنین دیترویت ربن و خانواده اش را تپه های می خوانند او نا خودآگاه برانگیخته می شود و همین امر منجر به دعوا در محل می گردد. تمام این حوادث فکر بازگشت به خانه را روز به روز در ذهن او پررنگ می کند تا اینکه یک روز به قصد مدرسه خانه را ترک

¹ Trauma

² Post Trauma Stress Disorder (PTSD)

کرده و به زادگاهش بر می‌گردد. ربن با بازگشت خود به تپه‌های کنتاکی ارتباط خود با طبیعت را مجدداً احیا می‌کند و همین امر موجبات رضایت او را فراهم می‌آورد. رمان *عروسک ساز* انعکاسی است از پیوند انسان با طبیعت که ضمن فراهم آوردن آرامش روحی-روانی موجبات بهبود و ترمیم روان را فراهم می‌آورد. متذکر معتقد است از بدو تولد بین انسان، موجودات، گیاهان و عناصر روابط و وابستگی متقابلی ایجاد می‌گردد که فقط یک واقعیت اکولوژیکی نیست بلکه تجربه‌ای است روانی. اکوسایکوتراپی انسان را بخشی از یک کل بزرگ، شبکه‌ای زنده و آگاه از زندگی می‌داند (*The Unfolding Self* 159).

5. نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های این پژوهش، اکنون می‌توان لایه‌های معنایی جدیدی را برای مطالعه رمان *عروسک ساز* (1954)، اثر هریت سیمپسون معرفی کرد. پژوهشگران با تلفیق مفاهیم کلیدی روان‌درمانی و آسیب‌شناسی روانی با طبیعت یا "اکو"، چارچوب نظری جدیدی را برای نخستین بار جهت مطالعه آثار ادبی که در ژانر زیست - محیطی و اکولوژی نوشته شده ابداع نموده‌اند. دنیای خانواده گرتروود نوال با مهاجرت به شهر صنعتی دیترویت دگرگون می‌شود و غلبه زندگی شهری بر اعضا خانواده پیامدهای متفاوتی را رقم می‌زند. سیمپسون در رمان *عروسک ساز* تقابل دو دیدگاه مدرن و روستایی را به تصویر می‌کشد. زندگی مدرن شهری و نفوذ فناوری، کاهش یا قطع ارتباط انسان با طبیعت را به همراه دارد. درحالی‌که زندگی روستایی آرامش روحی و روانی را با خود به همراه دارد. پژوهش حاضر تلاش کرده تا با بکارگیری رویکرد بوم‌روانشناسی و مفاهیم کلیدی آن مانند بوم‌درمانی، بوم‌روان‌درمانی و آسیب‌شناسی بوم‌روانی، جاس‌های مربوط به زندگی شهری، دوری از طبیعت و اختلالات تنس‌زا پساترومایی مرتبط با گسستگی پیوند با طبیعت را به تصویر بکشد. این مطالعه با بکارگیری رویکرد بوم‌روانشناسی به عنوان روش تحقیق اکتشافی، با در نظر گرفتن عواقب گسستگی پیوند بین انسان و طبیعت به تاثیر آن بر کیفیت زندگی افراد می‌پردازد. پژوهشگران طبیعت را به‌عنوان یک محیط حمایتی غنی در روان‌درمانی و آسیب‌شناسی روانی، معرفی کرده‌اند و با پیوند این دو مفهوم کلیدی با طبیعت، برای نخستین بار آن را وارد ادبیات کرده، به بررسی رمان *عروسک‌ساز* اثر هریت سیمپسون پرداخته‌اند. آنها با اعتقاد بر اینکه انسان بخشی از یک سیستم ماتریسی است، مدلی مفهومی از تجربه زیسته را ارائه کرده‌اند که در آن طبیعت نقشی بنیادین را ایفا نموده است.

محققان با بررسی و مطالعه ترومای حاصل از دوری از طبیعت بر شخصیت‌های اصلی داستان که عبارتند از: گرتروود، ربن و کاسی مارین، ضمن تاثیر طبیعت بر دنیای درونی و روان شخصیت‌ها، تلاش و کوشش آنها برای ایجاد تعادل درونی را نشان داده‌اند. کاسی مارین با توجه به سن بسیار کم خود به تعادل روحی-روانی دست نمی‌یابد و رنج بسیار زیادی را متحمل می‌شود. او سرانجام با گوشه‌گیری و گفتگو با شخصیت خیالی خود "کالی لو" در حریم ریلی راه آهن با قطار تصادف کرده و پایانی غم‌انگیز را برای خود و خانواده نوال رقم می‌زند. ربن نیز پس از کشمکش‌های درونی که با خود دارد شهر دیترویت را ترک می‌کند. اما در این میان گرتروود تا حدی موفق می‌شود بر ترومای دوری از طبیعت غلبه کرده، با افکار مثبت بازگشت به خانه و تصور زندگی در کوه و دشت‌های کنتاکی خود را سر پا نگه دارد. او با کنده کاری و باغبانی ارتباط خود با طبیعت را حفظ می‌کند و بدین صورت به آرامش روحی و روانی حاصل از پیوند با طبیعت دست می‌یابد. پژوهش فوق با بکار بردن رویکرد نوین بوم‌روانشناسی که تلفیقی است از بوم‌گرایی و روانشناسی، بر این باور است که

چارچوب‌های دیگر نظری مرتبط با بوم گرایی، قادر به نقب زدن لایه‌های معنایی و آشکار کردن ترومای جدایی انسان از طبیعت و پیامدهای روحی-روانی آن نیستند. بنابراین با بکارگیری رویکرد بوم روانشناسی و مفاهیم کلیدی بوم درمانی، آسیب شناسی بوم روانی و بوم روان درمانی، به مقایسه نقادانه زندگی خانواده نوال در کوهستان کنتاکی و شهر پریاهو دیترویت، پرداخته، و تلاش نموده نقش روان-درمانی طبیعت را اثبات نماید.

Pre-print Version

Eco-trauma: Industrial Captivity and Post-Traumatic Stress Disorders in Harriet Simpson Arnow's *The Dollmaker*

Abstract

Introduction: *Man's intimacy with nature serves as a necessary factor to maintain mental health in order to treat his trauma, and this issue has long been the focus of discussion for many thinkers and critics. Various viewpoints regarding the relationship between man, nature and natural phenomena have created different approaches which have expanded from ecocriticism, ecopsychology to anthropocentrism and biocentrism. The ecopsychological approach, which is an interdisciplinary perspective in the field of ecological science and philosophy, was first proposed by Theodore Roszak. With regards to the current abnormal relationship between human and nature, Roszak emphasizes the contribution of psychology in the understanding and development of this widespread pathology to provide individual and collective treatment. By adopting the ecopsychological approach, the present study examines the mental-psychological damage resulting from urbanization and industrial life in Harriette Simpson's *The Dollmaker* (1954). The article analyzes the novel's main character, Gertrude Neval, and her children Reuben and Cassie Marine, based on the consequences of the trauma of separation from nature and its post-traumatic stress disorder. By linking psychotherapy and psychopathology with nature, the research aims to bring key concepts such as ecotherapy, eco-psychotherapy and eco-psychopathology, proposed by Linda Buzzel and Ralph Metzner, into literature for the first time. Therefore, a new integrated perspective which aims to disclose the consequences of the separation of human connection with nature in recent times and its repercussions on man's soul is discussed for the first time in this study. In addition, while emphasizing the harmony between man and nature, the researchers also note the positive and negative effects of the closeness and distance between man and nature in the research.*

Background of the Study: *A revision of what has already been done indicates that Harriette Simpson Arnow's trilogy including *Mountain Path* (1936), *Hunter's Horn* (1949) and *The Dollmaker* (1954) have attracted very little critical attention in the form of essays, articles, books and theses. Despite the few researches which have examined Simpson's works, so far, no*

research related to the subject of this article has been published. Therefore, while confirming the innovation and freshness of the upcoming study, researchers have faced new challenges. The present study intends to examine *The Dollmaker* for the first time by applying the ecopsychological approach and the key concepts of ecotherapy, eco-psychotherapy, eco-psychopathology. So far, no study has examined Simpson's works based on the ecopsychological approach.

Nicole Crockett in *Of This Ground: Land as Refuge* (2012), studies the novels, short stories and memoirs of three female writers including: Simpson, Mason, and Kingsolver whose works strongly reflect women's feelings and connection to the land and nature of Appalachia. She believes that these novelists offer a possible solution to modern women's concerns, and that is the connection to the land as a refuge. Interacting the land as a refuge creates a sense of calmness and satisfaction which endow special power to these novelists. Whether the characters live in nature or decide to stay in close contact with it and the environment gives them the power and ability to move forward when faced with hardships. She has divided the research into two parts. The first part includes an overview of ecofeminist literary criticism, a discussion of regionalism and an exploration of modern women's history, while the second part depicts primary texts and their critical interpretations. Women always present their unique concerns in their works and evaluate the dominant views at the social and local levels in new ways and new times. Therefore, literary ideas that originate from the roots and identity of a writer retain their own power. This Study confirms the relevance of regionalism in the twenty-first century, and is an overview of ecofeminist literary criticism, regionalism and an exploration of modern women's history.

Reynolds in Speaking Out: Class, Race and Gender (2008), investigates the social issues during the period of a national turmoil in the United States. She examines Stuart, Kelly and Simpson's selected works, based on class, gender and race. These works give voice to people who have always been ignored; namely, the poor, women, the non-whites who have been oppressed in a patriarchal and capitalist society that favors whites. At the beginning of each chapter, the research has an overview of history that scrutinizes the details of the daily life of the characters through literary analysis and shows the relationship between the cultural and historical events of the selected works. In the second chapter, Reynolds analyzes Stuart's writings which use humor to depict a wide range of classes and ethnicities to challenge social reform and technological advances. In the third chapter, she analyzes Kelly's novel, Weeds (1923). The fourth chapter begins with a review of a quarter of a century after World War I, and then depicts the Depression and World War II. In this chapter, the researcher analyzes Harriette Simpson's The Dollmaker (1954) and shows the effects of economic problems on the family life of a woman who is forced to leave the Appalachian Mountains for a better life in the industrial city of Detroit. While focusing on American Literature, this dissertation inspects race, class discrimination, working class issues, concerns and problems of women in the American society in the selected works of the prominent novelists.

Haeja K. Chung's Harriette Simpson Arnow: Critical Essays on Her Work (1995), is a re-examination of a powerful and lesser-known American author. This collection of critical essays examines new and traditional interpretations of Simpson's work and offers new perspectives on them. The book consists of three chapters: Arnow's life and the critics, individual fiction, authorial views. Each chapter contains several sections. The first chapter, which includes Simpson's personal life, is an attempt to persuade scholars to further study her

published, unpublished, fiction and non-fiction works. This section contains a number of critical perspectives of Harriette Simpson Arnow as a regionalist, a social-historian, a humanist, a naturalist and a feminist up to 1980. It includes seven articles from different scholars and examines her life as a writer, her acquaintance with Harold Arnow, their marriage, artistic vision, Simpson's chronicles of destruction, her Kentucky novels and social histories.

Methodology: *The theoretical foundations of the current research are based on the ecopsychological approach, which studies literary works from the perspective of man's connection with nature and the psychological effects of this union. Environmental damages and mental-psychological problems resulting from it, in different eras have marked a deep tragedy for humans and led to the formation of a new approach, called ecopsychology. For the first time, Theodore Roszak introduces ecopsychology as a concept in *The Voice of the Earth* (1992). With great clarity and eloquence, Roszak tried to prove the old idea that the separation of mind and nature is impossible. Ecopsychology is an approach which is formed by mixing and expanding psychology and ecology. The immediate expansion of the approach indicates its importance in the analysis of various issues relating the lives of all species as well as the lives of our only green planet. Emphasizing the relationship between humans and other species and the ecosystem, ecopsychology redefines psychology in a way that includes psychological phenomena, social relationships, and connection with nature. Ecopsychology, while emphasizing the mutual dependence of all life on the earth, considers the disconnection of psychological connection with the earth to help increase psychological suffering. This study is based on the ecopsychological approach and a synthesis of theories and key concepts of ecotherapy, ecopsychotherapy and eco-psychopathology. While providing a suitable platform for examining Simpson's *The Dollmaker*, the research reveals new layers of unexplored meanings in this novel.*

Based on the ecopsychological approach and the works of Ralph Metzner entitled Green Psychology (1999), as well as the influential work of Linda Buzzel Ecotherapy (2009), the research presents a new theoretical framework and examines the mental-psychological tensions and trauma caused alienation from nature.

Conclusion: *According to the findings of this research, now a new reading can be introduced for the study of The Dollmaker (1954), by Harriette Simpson. By combining the key concepts of psychotherapy and psychopathology with nature or “eco”, researchers have invented a new theoretical model for the first time to study environmental literary works. In The Dollmaker, Simpson portrays the contrast of two views: modern and rural. Modern urban life and the influence of technology have reduced or cut off human contact with nature, while rural life brings mental and emotional peace with itself. The study employs this approach as an exploratory strategy and considers the effects of the chasm between man and nature while emphasizing the consequences it has on the quality of man’s life. Researchers have introduced nature as a rich supportive environment in psychotherapy and psychopathology. By connecting these two key concepts with nature they have introduced eco-psychotherapy and eco-psychopathology to literature and have studied Harriette Simpson’s novel The Dollmaker. The research intends to display the significant role that nature possesses in psychotherapy.*

Key Words: *Eco-psychotherapy, Eco-psychopathology, Eco-psychology, Eco-Trauma, Ecotherapy, Post-Traumatic Stress Disorder*

References

Ballard, L. Sandra and Hafja K. *The Collected Short Stories of Harriette Simpson Arnow*.
Michigan: Michigan State University, 2005.

Blair, J. Lewis. "Ecopsychology: Challenges for person-centered therapy." *Person-Centered & Experiential Psychotherapies* 12, 4 (2013): 368-381.

Buzzel, Linda, and Craig Chalquist. *Ecotherapy: Healing with Nature in Mind*. San Francisco: Sierra club Books, 2009.

..... "Ecopsychology and the Long Emergency: Fostering Sanity as the World Goes Crazy". *Ecopsychology* Vol.7, No.4 (2015) pp.183-184
<https://doi.org/10.1089/eco.2015.0059>

Cian, Rose Holly. "The Exploitation of Women and Nature in Appalachia: An Analysis of Labor Rights and Environmental Issues as Presented by Three Appalachian Women Writers". Diss. Western Carolina University. 2016.

Everenden, Neil. *Beyond Ecology: Self, place and the Pathetic Fallacy*. United States: The University of Georgia Press. 2004.

Drewitz-Crockett, Nicole Marie. "Of This Ground: Land as Refuge in the Works of Three Kentucky Woman Writers". PhD. The University of Tennessee, 2012.

Raoufzadeh, Narges, Eslamieh, Razieh and Morteza Lak. "Eco-psychological Reading of Barbara Kingsolver's *Animal Dreams*". *Critical Language and Literary Studies*. 20, 30 (2023): 91-112. <https://doi.org/10.48308/clls.2023.103678>

Metzner, Ralph. "The Place and the Story: Ecopsychology and Bioregionalism." *The Humanistic Psychologist* 26, 1-3 (1998): 35-49.

---. *Green Psychology Transforming Our Relationship to the Earth*. Rochester: Park Street Press, 1999.

---. *Ecology of Consciousness*. Oakland: New Harbinger Publications, 2017.

Reynolds, E. Claire. "Speaking Out: Class, Race and Gender in the writings of Ruth McEnery Stuart, Edith Summers Kelley, and Harriette Simpson Arnow". PhD. California State University, 2008

Roszak, Theodore. *The Voice of the Earth*. New York: Simon & Schuster, 1993.

Simpson, Harriet. *The Dollmaker*, New York: Scribner Publication, 1954.

Pre-print Version